

**ARBETSLIVS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS
UTLÅTANDE 9/2005 rd**

Statsrådets utredning med anledning av halvtidsöversynen av Lissabonstrategin

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 7 september 2005 en kompletterande skrivelse 3. VNK 30.8.2005 i ärende (E 84/2004 rd) om statsrådets utredning med anledning av halvtidsöversynen av Lissabonstrategin till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för eventuella åtgärder.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- direktör Matti Salmenperä, arbetsministeriet
- konsultativ tjänsteman Leila Mélar, social- och hälsovårdsministeriet.

Samband med andra handlingar

Utskottet har tidigare lämnat utlåtande AjUU 1/2005 rd i ärendet.

UTREDNINGEN

Kommissionens meddelande

Europeiska rådet i våras slog fast att Lissabonstrategin ska koncentreras särskilt på tillväxt och sysselsättning. Samtidigt beslutade rådet om en översyn av förvaltningen av strategin. De viktigaste inslagen i det nya förvaltningssystemet är integrerade riktlinjer, nationella förnyade Lissabonprogram och gemenskapens Lissabonprogram.

I linje med det nya systemet för förvaltning av Lissabonstrategin lämnade kommissionen den 20 juli 2005 ett meddelande, Gemensamma insatser för tillväxt och sysselsättning - gemenskapens Lissabonprogram. Gemenskapens Lissabonprogram omfattar insatser på unionsnivå. De politiska åtgärderna har indelats i tre huvudområden: stimulera kunskap och innovation för till-

växt, göra Europa mer attraktivt att investera och arbeta i samt skapa fler och bättre jobb.

Kommissionen noterar i sitt meddelande att det främst är medlemsstaternas ansvar att utforma och genomföra makroekonomiska, mikroekonomiska och sysselsättningsrelaterade åtgärder. Medlemsstaterna ska hösten 2005 lägga upp nationella förnyade Lissabonprogram. Gemenskapens dagordning kommer i sin tur att koncentreras på åtgärder som främjar en fungerande inre marknad och kompletterar medlemsstaternas politik. Hit hör t.ex. stöd till kunskap och innovation, reform av politiken för statligt stöd, bättre lagstiftning, fullbordande av den inre marknaden för tjänster, undanröjande av hinder för rörlighet, slutande av en ambitiös överenskommelse i Doharundan, utveckling av en ge-

mensam inställning till ekonomisk migration samt stöd till insatser för att hantera de sociala konsekvenserna av den ekonomiska omstruktureringen.

Kommissionen understryker att synergi och komplementaritet mellan gemenskapsprogram-

met och medlemsstaternas reformprogram är grunden för en framgångsrik förnyad Lissabonstrategi. För att målen med Lissabonprogrammet ska nås krävs det dessutom att institutionerna och medlemsstaterna arbetar nära samman.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet har lämnat utlåtande AjUU 1/2005 rd om en halvtidsöversyn av Lissabonstrategin, där det kräver att Finland vid halvtidsöversynen lyfter fram större hänsyn till arbetslivskvaliteten och framför allt åtgärder som samtidigt förbättrar produktiviteten som ett sätt att öka den europeiska konkurrenskraften. Utskottet upprepar sina åsikter i utlåtandet.

De politiska åtgärderna i gemenskapens Lissabonprogram är indelade i tre huvudområden: stimulera kunskap och innovation för tillväxt, göra Europa mer attraktivt att investera och arbeta i samt skapa fler och bättre jobb. Utskottet anser att insatserna är mycket viktiga men att programmet inte fäster tillräckligt stort avseende vid arbetslivskvaliteten och vilken roll den spelar för den europeiska konkurrenskraften och innovationspolitiken.

Det är av största vikt för en ökad produktivitet att arbetsorganisationen kan ta till vara och förstärka medlemmarnas kreativitet. Den här dimensionen lyfts fram ännu mer i informationsintensivt arbete och en kreativ ekonomi.

Verkstadsgolvet och den allmänna arbetsmiljön är grundvalen för utveckling av de yrkesmässiga färdigheterna, kompetensen och de praktiska verksamhetsmodellerna efter grundskolan. Det spelar en central roll för processen med livslångt lärande och kreativitet i det dagliga livet hur arbetet är organiserat och att arbetskulturen är positiv till nyskapande. Det finns ett fast samband mellan en arbetsmiljö som sporrar till kreativitet och företagsamhet och företagsetable-

ringar. Arbetslivsrutinerna styr generellt sett arbetsorienteringen och initiativkraften samt utvecklingen av kreativiteten och företagsamheten.

En arbetsmiljö som stöder kreativitet bidrar till att höja arbetslivskvaliteten. Det finns också ett direkt samband med kvaliteten på produktion och tjänster. Arbetets produktivitet och konkurrenskraft och i sista hand sysselsättningen beror under globala konkurrensförhållanden i väsentlig grad på ledarskap och modeller som stöder de här inslagen.

Inom hela EU bör man planmässigt stödja utvecklingsinsatser som utgår från företagens och arbetsplatsernas egna behov. Genom dem kan verksamhetsmodeller som stöder en kreativ ekonomi och arbetstagarnas fortsatta utveckling i yrket spridas.

Många mänskliga faktorer typ arbetshälsa inverkar på arbetets produktivitet. En könsbetingad segregering av arbeten och arbetsuppgifter och ett stereotyp tänkesätt är stora hinder för strategiska förändringar på arbetsplatsen och för lärande. Det har visats i olika utredningar och jämställdhetsprojekt att jämställdhetsarbetet tillför arbetsplatserna ett mervärde. Jämställdheten har konstaterats ha positiva effekter för bl.a. arbetsklimatet och motivationen, säkerheten och effektiviteten i arbetet samt kreativiteten och uppfinningsrikedomen. Däremot finns det mindre missämja och konkurrens som skapar söndring samt stress och sjukfrånvaro. Insatserna för jämställdhet i arbetslivet har omfattande positiva kulturella, sociala, hälsorelaterade och ekonomiska effekter.

Utlåtande

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet anför

att utskottet omfattar regeringens syn i saken men anser att den roll arbetslivs-

kvaliteten och jämställdheten spelar för den europeiska konkurrenskraften och innovationspolitiken bör vägas in i den fortsatta utvecklingen av Lissabonstrategin.

Helsingfors den 22 september 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jukka Gustafsson /sd
vordf. Anne Holmlund /saml
medl. Sari Essayah /kd
Susanna Haapoja /cent
Roger Jansson /sv
Anneli Kiljunen /sd

Rosa Meriläinen /gröna
Markus Mustajärvi /vänst
Paula Risikko /saml
Tero Rönni /sd
Kimmo Tiilikainen /cent
ers. Arto Satonen /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Ritva Bäckström.